

DOI 10.31392/NPU-nc.series15.2023.04(163).23
УДК 796.341.4:332.1

Лисейко К., аспірант,
Львівський державний університет фізичної культури імені Івана Боберського
Яців Я.,
канд. пед. наук, професор,
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Пітин М.,
д-р фіз. виховання і спорту, професор,
Львівський державний університет фізичної культури імені Івана Боберського
Синиця А.,
канд. фіз. виховання і спорту, доцент,
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Маланюк Л.,
канд. фіз. виховання і спорту, доцент,
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Римик Р.,
канд. фіз. виховання і спорту, доцент,
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

КОРОТКОСТРОКОВІ ЦІЛІ В РОЗВИТКУ ІГРОВИХ ВИДІВ СПОРТУ В ІВАНО-ФРАНКІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ

У сучасних умовах розвитку галузі фізичної культури спорту зростає актуальність вивчення регіональних та місцевих особливостей розвитку окремих видів спорту чи їх груп. Мета: на підставі використання методики SMART визначити основні короткострокові цілі діяльності відділень федерацій з ігрових видів спорту в Івано-Франківській області. Методи: теоретичний аналіз та узагальнення даних, експертне опитування, методи математичної статистики. До дослідження було залучено 12 фахівців-експертів, що представляли обласні осередки з різних ігрових видів спорту в Івано-Франківській області. Було запропоновано на основі методики SMART визначити по три ключових позиції при плануванні організації діяльності в короткостроковій перспективі, які у подальшому були піддані узагальненню, обговоренню та структуризації згідно змістового наповнення. Результати. Найбільша кількість експертів вказала на необхідність виведення змагального процесу на стабільний рівень (27,78% цілей); 38,89% експертів вказали на необхідність якісного та кількісного підвищення показників, збільшенні кількості учасників змагань та їх підготовленості; 75,00% експертів уже знайомі зі схожим досвідом досягнення цілей; більшість експертів вбачає значні прогалини у низькій кількості учасників та якості їхньої підготовленості, малій поінформованості про змагання та діяльність федерації, втрату авторитету федерації та зменшення популярності виду спорту; 61,11% схильються до річного планування для досягнення короткострокових цілей. Висновки. Основні цілі діяльності федерацій з ігрових видів спорту в Івано-Франківській області (на підставі застосування методики SMART) є такими: збільшення кількості та стабільності проведення змагань, збільшення кількості учасників та арбітрів, розвиток виду спорту та його варіантів, розробка проектів, покращення висвітлення в ЗМІ та популяризація, розвиток і удосконалення структури федерації та якості виконання обов'язків.

Ключові слова: ігрові види спорту, розвиток, цілі, SMART, методика, регіон, опитування, експерти.

Lyseiko K., Yatsiv Y., Pityn M., Synytsia A., Malanyuk L., Rymyk R. Short-term goals in the development of game sports in the ivano-frankivsk region. In modern conditions of the development of the physical culture and sport field, the relevance of studying regional and local features of the development individual sports or their groups is increasing. Purpose: to determine the main short-term goals of the activity of the game sports federations branches in the Ivano-Frankivsk region on the basis of using the SMART methodic. Methods: theoretical analysis and generalization of data, expert survey, methods of mathematical statistics. There were involved 12 experts to the study, who representing regional centers for various game sports in the Ivano-Frankivsk region. Based on the SMART methodic, it was proposed to define three key positions in planning the organization of activities in the short-term perspective, which were then subjected to generalization, discussion and structuring according to content. The results. The largest number of experts indicated the need to bring the competitive process to a stable level (27.78% of goals); 38.89% of experts indicated the need for qualitative and quantitative improvement of indicators, an increase in the number of competition participants and their preparation. Among all experts, 75.00% are already familiar with a similar experience of achieving goals. Most experts see significant gaps in the low number of participants and the quality of their preparation, low awareness of competitions and the activities of the federation, the loss of the authority of the federation and the decrease in the popularity of the sport. Moreover, 61.11% prefer annual planning to achieve short-term goals. Conclusions. The main goals of the game sports federations activity in the Ivano-Frankivsk region (based on the application of the SMART methodic) are as follows: increasing the number and stability of competitions, increasing the number of participants and referees, developing the sport and its variants, developing projects, improving media coverage and popularization, development and improvement of the federation structure and the quality of duties performance of.

Key words: game sports, development, goals, SMART, methodic, region, survey, experts.

Постановка проблеми. Сфера фізичної культури та спорту в умовах децентралізації потребує визначення

подальших перспектив діяльності [2, 3]. У зв'язку із цим зростає актуальність вивчення регіональних та місцевих особливостей розвитку окремих видів спорту чи їх груп [4, 5, 7, 8]. Ігрові види спорту маючи найбільшу популярність привертають увагу, навіть в умовах ведення війни. Для реалізації такого дослідження необхідно підходити з максимально об'єктивними інструментарієм. Тому для визначення та обговорення цілей діяльності суб'єктів розвитку ігрових видів спорту в Івано-Франківській області, варто застосовувати одну з найбільш поширених методик – SMART (постановка цілей). Основними її перевагами є оцінка з позиції критеріїв конкретності, вимірюваності, досяжності, доречності та визначеності в часі [1, 6, 13].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Розвиток фізичної культури і спорту в Україні був основою для багатьох наукових досліджень. Роботи фахівців представлені упродовж тривалого періоду та стосувалися як окремих видів спорту [1, 4, 5, 8, 15], так і певних регіонів [2, 6, 9, 10]. Значна кількість досліджень розкриває питання загальних тенденцій політики у сфері фізичної культури і спорту в Україні [3, 7, 12, 14]. Разом із тим, для отримання об'єктивних даних більшість фахівців пропонують застосовувати якісні методики аналізу діяльності суб'єктів галузі фізичної культури і спорту, залучених до відповідного процесу.

Мета дослідження: на підставі використання методики SMART визначити основні короткострокові цілі діяльності відділень федерацій з ігрових видів спорту в Івано-Франківській області.

Методи дослідження: теоретичний аналіз та узагальнення даних, експертне опитування, методи математичної статистики. До дослідження було залучено 12 фахівців-експертів, що представляли обласні осередки з різних ігрових видів спорту в Івано-Франківській області. Було запропоновано на основі методики SMART визначити по три ключових позиції при плануванні організації діяльності в короткостроковій перспективі, які у подальшому були піддані узагальненню, обговоренню та структуризації згідно змістового наповнення.

Результати дослідження та їх обговорення. Вивчення системи цілей з розвитку ігрових видів спорту в Івано-Франківській області проведено почергово за блоками, перший з них представлено компонентом конкретності (табл. 1).

Таблиця 1

Компонент конкретності у короткотермінових цілях діяльності суб'єктів розвитку ігрових видів спорту в Івано-Франківській області

Блок S (specific)	Відповіді		
	Зміст	Кіл-ть	%
Чого Ви хочете досягнути в діяльності федерації?	збільшення кількості та стабільність проведення змагань	10	27,78
	збільшення кількості учасників та арбітрів	8	22,22
	розвиток виду спорту та його варіантів, розробку проектів	7	19,44
	покращення висвітлення в ЗМІ та популяризація	6	16,67
	розвиток і удосконалення структури федерації та якості виконання обов'язків	5	13,89
Чому ця мета є важливою?	розвиток та збільшення масовості учасників	15	41,67
	якісне проведення змагань та тренувань й утримання спортсменів на високому рівні від етапу до етапу	9	25,00
	стратегічне планування та удосконалення роботи федерації	6	16,67
	створення конкуренції між учасниками	6	16,67
Хто долучається до її реалізації?	районні та обласні осередки федерацій, (комітет арбітрів, комітет зі зв'язків із ЗМІ)	19	29,23
	органи влади (обласна, міська)	9	13,85
	інші організації і працівники (окрім спортивних), освітні заклади	9	13,85
	батьки, знайомі, друзі	8	12,31
	тренери ДЮСШ та спортивних клубів	8	12,31
	меценати, спонсори, інвестори	6	9,23
	місцеві ЗМІ (традиційні і цифрові), спортсмени	5	7,69
		1	1,54
На чому основний акцент у реалізації?	популяризація виду спорту та розвиток окремих його напрямів	8	22,22
	конкретизація напрямів роботи та завдань	7	19,44
	підвищення показників діяльності	7	19,44
	якісне навчання та підвищення кваліфікації	6	16,67
	активізація роботи федерації за визначеними напрямками	6	16,67
	співпраця з зацікавленими сторонами	1	2,78
	удосконалення інфраструктури	1	2,78
Я к і р	фінанси	21	30,43

	комунікація та контакти	18	26,09
	матеріально-технічні	16	23,19
	кадри / персонал	10	14,49
	залучення учасників	2	2,90
	методичне забезпечення	2	2,90

Найбільша кількість експертів пов'язувала свою оперативну роботу та вказала на необхідності виведення змагального процесу на стабільний рівень (27,78% цілей). Це засвідчує бажання суб'єктів розвитку ігрових видів спорту реалізовувати основних компонент, а саме змагання для дотримання стабільності власної діяльності. Відмітимо, що різні блоки у плануванні досягнень федерацій з ігрових видів спорту отримали наближено однакову підтримку (від 13,89% до 22,22%). Діяльність федерацій, пов'язана із розвитком ігрових видів спорту в Івано-Франківській області зосереджена на спільних напрямках [13]. Серед них відзначимо бажання суб'єктів розвитку ігрових видів спорту в найближчий час підвищити кількість учасників та арбітрів. Окремими напрямками визначено стабілізацію навчально-тренувального процесу, підвищення кількості тренерських семінарів, формування збірних команд тощо).

Деяко меншу увагу експерти пропонують приділяти таким блокам як розвиток виду спорту та його варіантів, розробку проектів. Різноманітність ігрових видів спорту поступово збільшується, наприклад для футболу наявні варіанти футзал, пляжний футбол, вилічний футбол; баскетбол – двома олімпійськими версіями 5х5 та 3х3. Інша частина цього блоку це безпосередньо проекти з розвитку видів спорту, фінансовані різними організаціями, а також соціальні проекти з видів спорту [11, 14].

Значну увагу приділено покращенню взаємодії та висвітленням різноманітних аспектів діяльності в засобах масової інформації та комунікації, що однозначно позначиться на популяризації ігрових видів спорту, адже джерела інформації та комунікації на сьогодні займають провідні позиції у житті дітей, молоді та й дорослого населення.

Останній блок короткотермінових цілей, який отримав підтримку 13,89% та пов'язаний з необхідністю розвитку і удосконалення структури федерації та якості виконання обов'язків. Це важливий аргумент зі сторони експертів. Він вказує, що серед експертів присутнє переконання щодо необхідності розвитку не лише взаємодії з зовнішнім середовищем, але й підвищення рівня внутрішнього узгодження діяльності [9, 12, 15].

Серед агентів змін, які пропонуються експертами було визначено деяко меншу кількість підгруп. Беззаперечним лідером стосовно реалізації короткотермінових цілей виступає розвиток та збільшення масовості учасників. Цей узагальнений блок підтримало 41,67% експертів, що зробило його беззаперечним лідером у важливості реалізації цілей.

Меншу підтримку отримали узагальнені блоки, пов'язані із забезпеченням якісного проведення змагань та тренувань, що повинне підтримати спортсменів на високому рівні від етапу до етапу підготовки та ще меншою виявилася підтримка для блоків, пов'язаних зі стратегічним плануванням та удосконалення роботи федерації й створенням конкуренції між учасниками. Проте навіть за найменшої підтримки таку мету ставлять від 16,67% до 25,00% експертів.

Блок відповідей щодо відповідальних за реалізацію короткотермінових цілей з розвитку ігрових видів спорту вказав, що найбільша частка припадає на блок споріднених відповідей, пов'язаних із необхідністю доручення районних та обласних осередків федерацій (29,23% відповідей експертів). Ми отримали ще кілька блоків відповідей. Проте вони мали значно меншу підтримку зі сторони експертів, до 13,85%.

Значну частку відповідальності та, відповідно, необхідність доручення до реалізації короткострокових цілей експерти вбачають у залученні органів влади на обласному, міському рівні та рівні територіальних громад; залученні різних організацій та окремих працівників (їхніх груп) неспортивного профілю та освітніх закладів; вбачають можливим сприяння за допомогою залучення батьків, знайомих та друзів спортсменів та інших учасників та покладають відповідальність на тренери ДЮСШ та спортивні клуби безпосередньо. Зазначений перелік та їх категорії був визначений у кількох блоках відповідей експертів зі підтримкою у 12,31–13,85% варіантах короткострокових цілей.

Більш рівномірно розподілилися відповіді експертів стосовно основних акцентів у реалізації короткострокових цілей розвитку ігрових видів спорту. Більшість груп, а саме п'ять, отримали реалізацію в наступному популяризації виду спорту та розвиток окремих його напрямів, конкретизації напрямів роботи та завдань, підвищення показників діяльності (проведення та участі в змаганнях, якісному навчанні та підвищенні кваліфікації й активізації роботи федерації за визначеними напрямками. Експерти наголосили на них у 16,67–22,22% випадках короткострокових цілей.

Зазначене дає підстави говорити про розуміння суб'єктами розвитку ігрових видів спорту в Івано-Франківській області власної ролі [3, 4, 14].

Очікувано, ми отримали достатньо розгорнуті та вичерпні відповіді стосовно ресурсів, які обмежують досягнення цілей. Серед них закономірно лідерство отримали фінанси. Експерти в 30,43% випадків вказали на обмеження вирішення цілей саме з цієї сторони. Серед лідерів, які, певною мірою, пов'язані з фінансами також зазначено матеріально-технічне забезпечення (23,19%). Ці два блоки беззаперечно, на думку експертів, визначають долю реалізації короткострокових цілей з розвитку ігрових видів спорту в Івано-Франківській області. Також значним обмеженням позначена блок комунікація та контакти. Вони, на думку експертів, регламентують досягнення, водночас, є потрібними для реалізації короткострокових цілей.

Наступний блок інформації пов'язаний з визначенням вимірності короткострокових цілей з розвитку ігрових видів спорту в Івано-Франківській області (табл. 2).

Таблиця 2

Компонент вимірності у короткотермінових цілях діяльності суб'єктів розвитку ігрових видів спорту в Івано-Франківській області

Блок М (measurable)	Відповіді		
	Зміст	Кіл-ть	%
Як зрозуміти, що мети досягнуто?	збільшення кількості учасників змагань та їх підготовленості	14	38,89
	збільшення кількості заходів на різних рівнях та стабільність проведення змагань	9	25,00
	збільшення кількості медіаконтенту	3	8,33
	залучення партнерів	3	8,33
	збільшення кількості глядачів	2	5,56
	збільшення кількості арбітрів	2	5,56
	покращення обліку та контролю	2	5,56
	покращення інфраструктури	1	2,78
Щоб досягти мети, над чим необхідно працювати?	робота з ЗМІ	16	28,57
	налагодження зв'язків із зацікавленими сторонами	13	23,22
	створення проектів та програм з розвитку виду спорту	10	17,86
	створення привабливих умов	5	8,93
	співпраця з організаціями різного підпорядкування	5	8,93
	структуризація системи проведення змагань	4	7,14
	підвищення якості роботи	3	5,36

Кількість варіантів є достатньо великою, загалом було вказано на вісім окремих блоків. Серед них виразно виділялися два з них. Перший за суттєвої переваги (38,89%) стосувався спортсменів, а саме якісному та кількісному підвищенню показників, збільшенні кількості учасників змагань та їх підготовленості. Відзначимо, що зміну цього критерію досить легко відстежити, адже ведеться статистичний аналіз кількісних та якісних показників зайнятих у навчально-тренувальному процесі та змаганнях спортсменів [13]. Наступне, це збільшення кількості заходів на різних рівнях та стабільність проведення змагань (25,00% з зазначених). Можна стверджувати, що представники федерацій з різних ігрових видів спорту роблять ставку на традиційні результати діяльності. Фактично два найбільш очікуваних результати пов'язані з персоналізованою частиною системи підготовки спортсменів.

Значно меншу підтримку отримали інші шість блоків критеріїв досягнення. Проте вони також є визначальними для конкретних короткострокових цілей розвитку ігрових видів спорту в Івано-Франківській області. Наприклад, не можливо на сьогодні уявити відсутність медіа підтримки чи незацікавленість у залученні додаткових партнерів, підвищення глядацького інтересу чи покращення інфраструктури [3, 8, 11, 14]. Проте загалом бачення результатів за цими критеріями зі сторони експертів перебувало в межах 2,78–8,33% з зазначених.

Серед пріоритетів над якими необхідно працювати для досягнення мети експерти також зазначили достатньо різноманітні напрямки. До лідируючої трійки чинників потрапили такі напрямки як робота з засобами масової інформації (28,57% цілей), створення проектів та програм з розвитку виду спорту (17,86%) та налагодження зв'язків із зацікавленими сторонами (23,22% відповідно). Конкретизуючи напрямки роботи з засобами масової інформації експерти наголошували на необхідності створення промо-акцій та роликів, роботу та розповсюдження інформації у соціальних мережах, підготовка та подання у різний спосіб статей, фото, постів, проведення піар-компаній, рекламної діяльності, створення позитивного іміджу через різноманітні заходи популяризації тощо. Ще чотири блоки напрямів характеризувалися дещо меншою підтримкою (5,36–8,93% експертів).

Наступний блок інформації, присвячений компоненту досяжності у короткотермінових цілях діяльності суб'єктів розвитку ігрових видів спорту в Івано-Франківській області (табл. 3).

Таблиця 3

Компонент досяжності у короткотермінових цілях діяльності суб'єктів розвитку ігрових видів спорту в Івано-Франківській області

Блок А (achievable)	Відповіді		
	Зміст	Кіл-ть	%
Чи робили це раніше інші?	так	27	75,00
	ні	5	13,89
	складно відповісти	4	11,11
Як можна досягнути цієї мети?	співпраця та спільна робота з організаціями	10	21,74
	збільшення кількості заходів та проектів	10	21,74
	підвищення кваліфікації та залучення фахівців вищої кваліфікації	7	15,22
	налагодження зв'язків та взаємодії з зацікавленими сторонами	6	13,04
	створення привабливих умов	5	10,87
	рекламна діяльність	5	10,87
покращення матеріально-технічних умов	3	6,52	
Чи здатні ви присвятити себе досягненню мети?	так	32	88,89

Чи достатньо досвіду, часу, ресурсів та можливостей для досягнення мети?	ні	4	11,11
	так	29	80,56
	ні	3	8,33
	частково	4	11,11
Що може перешкодити або чого може не вистачати для результату?	відсутність фінансування	13	23,64
	загальна ситуація в Україні	8	14,55
	відсутність зацікавлення	8	14,55
	матеріально-технічна база	8	14,55
	професійність фахівців	7	12,73
	позиція влади	4	7,27
	активність батьків	4	7,27
	співпраця з ЗМІ, іншими організаціями	2	3,64
травматизм спортсменів	1	1,82	

Структура відповідей вказала, що більшість експертів при постановці короткострокових цілей уже стикалися зі схожим досвідом (75,00%). До того ж вони змогли проілюструвати це прикладами. Більшість з наведених прикладів були представлені на національному рівні. Це здебільшого інші обласні осередки федерацій з ігрових видів спорту або загальнодержавні (48,15%). Ряд прикладів наведені експертами з посиланням на суб'єкти фізичної культури та спорту Івано-Франківської області (22,22%) та лише 18,52% експертів вказали, що при реалізації короткострокових цілей можна запозичити досвід закордонних фахівців. Це ставить серед основних завдань у подальшому, збільшити залучення закордонного досвіду та сприяти підвищенню кваліфікації наших фахівців серед кращих практик Європи.

Досить значний відсоток експертів не навели прикладів реалізації певних цілей (13,89%), а також не могли визначитися з конкретними прикладами (11,11%). Тобто, що при реалізації короткострокових цілей фахівці та федерації можуть зіткнутися з перепонами нехарактерними для їхньої попередньої діяльності та мати малу ефективність [11, 12, 14].

Стосовно рекомендацій експертів стосовно досягнення мети, виокремлено сім груп чинників на рівні 10,87–21,74%. Дещо частіше експерти наполягають на необхідності співпраці та спільної роботи з різноманітними організаціями, серед яких визначено заклади освіти, громадські та державні організації та міжнародні інституції. Також вищу підтримку отримала потреба збільшення кількості заходів та проектів, що може бути реалізоване безпосередньо проведенням змагань, промоакцій, відкритих тренувань, секційної роботи тощо. Інші групи чинників, підвищення кваліфікації та залучення фахівців вищої кваліфікації, налагодження зв'язків та взаємодії з зацікавленими сторонами, створення привабливих умов та рекламна діяльність мали підтримку на рівні (10,87–15,22%).

Серед чинників, які перешкоджають реалізації короткострокових цілей експерти зазначили 55 окремих чинників. Їх було об'єднано в окремих дев'ять блоків. Згідно значущості цих блоків ієрархія була наступною: відсутність фінансування, загальна ситуація в Україні, відсутність зацікавлення, матеріально-технічна база, професійність фахівців, позиція влади, активність батьків, співпраця з ЗМІ, іншими організаціями, травматизм спортсменів. Наголосимо, що ці блоки мали між собою певний зв'язок.

У межах компоненту досяжності було два питання закритого типу. В одному з них пропонувалося засвідчити можливість самих експертів присвятити себе досягненню цілей. Більшість фахівців наголосили на можливості цього. Інше питання стосувалося достатності досвіду, часу, ресурсів та можливостей для досягнення мети. Тут також більшість експертів вказали ствердну відповідь. Хоча, ймовірно, певна частина з них орієнтувалися не на необхідність завершення цілей, а на можливість реалізації самого процесу їхнього досягнення.

Черговий етап обговорення результатів передбачав з'ясування компонента значущості (табл. 4).

Таблиця 4

Компонент значущості у короткотермінових цілях діяльності суб'єктів розвитку ігрових видів спорту в Івано-Франківській області

Блок R (relevant)	Відповіді		
	Зміст	Кількість	%
Що відбудеться, якщо мети не буде досягнуто?	залишиться низькою кількість учасників та якість їхньої підготовленості	13	27,66
	мала поінформованість про змагання та діяльність федерації	10	21,28
	втрата авторитету федерації на обласному рівні та зменшення популярності виду спорту	10	21,28
	низький рівень обслуговування змагань та тренувального процесу	5	10,64
	похибки у роботі федерацій та зміни керівництва	5	10,64
	переорієнтація роботи	4	8,51
Чим Ви здатні пожертвувати заради досягнення мети?	так	30	83,33
	ні	6	16,67

Одним з ключових питань цього блоку є прогнозування ситуації, в разі коли змін не відбудеться та мети не буде досягнуто. Враховуючи зосередженість експертів на предметі дослідження, зазначимо достатньо критичне ставлення. Достатня кількість експертів передбачає значні прогалини у низькій кількості учасників та якості їхньої підготовленості, малій поінформованості про змагання та діяльність федерації, втрату авторитету федерації та зменшення популярності виду спорту [7, 11, 14].

Нагадаємо, що експерти безпосередньо долучаються до діяльності суб'єктів розвитку ігрових видів спорту в Івано-Франківській області. Проте на відповідне питання 16,67% експертів не виявили можливості долучитися (пожертвувати) чимось. В інших випадках (83,33%) експерти вказали на можливість доручення («пожертви») власним часом (90,00%), досвідом (26,67%), фінансами (26,67%), зусиллями (23,33%), знаннями (13,33%).

Також усі експерти були одноставними стосовно доцільності реалізації в теперішній час, незважаючи на відомі складнощі соціально-економічного та військово-політичного життя України. Висока підтримка зі сторони експертів виявлена для співвідношення передбачуваних затрат часу та ресурсів, відповідності цілей зусиллям/потребам суб'єктів розвитку ігрових видів спорту та доцільності досягнення цілей у нинішніх соціально-економічних умовах (рівень підтримки від 91,67% до 97,22%).

Деяко менша підтримка з боку експертів була щодо відповідності кадрового складу федерації та виконавців для реалізації короткострокових цілей з розвитку ігрових видів спорту в Івано-Франківській області, проте вона не опустилася нижче за 80,56%.

Завершальний блок (Т) методики SMART стосувався припущень та бачення тривалості періоду для реалізації зазначених короткострокових цілей. Тут більшість експертів схиляється до того, що терміни можуть бути прив'язані до річного планування. Тобто, у 61,11% випадків контроль та завершення конкретної цілі можна очікувати упродовж року. Також значна частин 36,11% респондентів вважає, що для реалізації цілей потрібно увесь термін, який пропонувався (3 роки) і лише у 2,78% експерти зазначили можливість реалізації конкретних цілей упродовж двох років.

Висновки. Вивчення та характеристика основних цілей діяльності відділень федерацій з ігрових видів спорту в Івано-Франківській області із застосуванням методики SMART дала підстави визначити цілі діяльності у короткостроковій перспективі. Серед них: збільшення кількості та стабільність проведення змагань, збільшення кількості учасників та арбітрів, розвиток виду спорту та його варіантів, розробка проектів, покращення висвітлення в ЗМІ та популяризація, розвиток і удосконалення структури федерації та якості виконання обов'язків.

Перспективи подальших досліджень передбачають з'ясування довгострокових цілей діяльності суб'єктів розвитку ігрових видів спорту в Івано-Франківській області.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ваулін О., Пітин М., Задорожна О. Засоби оцінювання економічної ефективності змагань з фехтування. Спортивний вісник Придніпров'я, 2018. С. 14-17.
2. Горбань С. М. Науково-педагогічні основи розвитку спорту в регіоні (на прикладі футболу): автореф. дис... канд. наук: 24.00.01. Київ: НУФВіСУ, 2000. 20 с.
3. Дорофєєва Т., Приходько В. Значення децентралізації для подальшого розвитку спорту в умовах України. Слобожанський науково-спортивний вісник, 2020. № 5(79). С.12-19.
4. Дорофєєва Т., Приходько В. Обґрунтування наукової розробки теми розвитку спорту в умовах об'єднаних територіальних громад. Фізична культура, спорт та здоров'я нації, 2020. № 10 К. С. 197-203.
5. Кропивницька Т. А., Серебряков О. Ю., Хома Т. В., Семенов Д. Є. Розвиток студентського спорту у НУФВСУ (на прикладі спортивних ігор). Спортивні ігри, 2019. №3(13). С. 22-33 doi: 10.15391/si.2019-3.03
6. Лисейко К. В., Яців Я. М., Пітин М. П. Зміст наукового обговорення розвитку ігрових видів спорту в Україні в умовах децентралізації. Науковий часопис НПУ імені М.П.Драгоманова. Серія № 15. Київ, 2021. Вип. 12 (144) 21. С. 84-90.
7. Павлюк І. Проблеми і перспективи розвитку гандболу в Україні. Теорія і методика фізичного виховання і спорту. 2007. № 2. С. 56-59.
8. Павлюк І. С. Організаційно-управлінська система хокею в Україні. Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві. 2012. № 4. С. 39-43.
9. Сайдаков П.В., Куліш Н.М. Вплив найбільш популярних спортивних ігор у вищих навчальних закладах на розвиток рухової активності студентів. Молодий вчений. 2015. № 5 (20), Ч. 4. С. 173-175.
10. Степанюк С.І., Сінчук А.В. Становлення та розвиток пляжного гандболу на Херсонщині. Стратегічне управління розвитком фізичної культури і спорту, Харків, 2017. С. 177-180
11. Сушко Р.О. Розвиток спортивних ігор в умовах глобалізації (на матеріалі баскетболу): монографія Київ, 2017. 360 с.
12. Терещук М. В. Організаційно-методичні засади розвитку гольфу в Україні: автореф. дис.. канд. наук з фіз. виховання і спорту: 24.00.01, Київ: НУФВіСУ, 2014. 21 с.
13. Лисейко К., Яців Я., Пітин М., Грецький О. Структура пріоритетних видів спорту в Івано-Франківській області у 2017-2022 роках. Спортивний вісник Придніпров'я. № 3. 2022. С.172-181.
14. Приходько В., Томенко О., Матросов С., Чернігівська С. Стратегічні проблеми державного управління розвитком сфери спорту в Україні. Спортивна наука та здоров'я людини. 2021. 1(5). С. 73-83.
15. Хіменес Х. Р., Пітин М. П., Харченко-Баранецька Л. Л., Гнатчук Я. І., Степанюк С. І. Економічний потенціал керівних організацій баскетболу в Європі. Вісник Запорізького національного університету: Фізичне виховання та спорт. Запоріжжя, 2020. № 2. С. 19-29.

REFERENCES

- 1 Vaulin, O., Pityn, M. & Zadorozhna, O. (2018). Zasobi otsinyuvannya ekonomichnoi efektyvnosti zmahanz

- fekhtuvannya [Means of evaluating the economic efficiency of fencing competitions]. Sportivnyy visnik Pridniprov'ya. Dnipro, pp. 14-17. [in Ukrainian]
2. Horban, S. M. (2000). Naukovo-pedahohichni osnovi rozvitku sportu v rehioni (na przykladi futbolu) [Scientific and pedagogical foundations of sports development in the region (for example of football)]:(PhD Thesis). Kyiv, NUFViSU, 20 p. [in Ukrainian]
  3. Dorofeyeva, T. & Prikhodko, V. (2020). Znachennya detsentralizatsiyi dlya podalshoho rozvitku sportu v umovakh Ukraini [The importance of decentralization for the further development of sports in the conditions of Ukraine]. Slobozhanskiy naukovo-sportivnyy visnik, no. 5(79), pp.12-19. [in Ukrainian]
  4. Dorofeyeva, T. & Prikhodko, V. (2020). Obgruntuvannya naukovo rozrobki temi rozvitku sportu v umovakh ob'yednanih teritorialnikh hromad [Justification of the scientific development of the topic of sports development in the conditions of united territorial communities]. Fizichna kultura, sport ta zdorov'ya natsiyi. no. 10K, pp. 197-203. [in Ukrainian]
  5. Kropyvnytska, T. A., Serebryakov, O. Yu., Khoma, T. V. & Semenov, D. Ye. (2019). Rozvytok studentskoho sportu u NUFVVSU (na przykladi sportyvnykh ihor) [Development of student sports at NUFVVSU (using the example of sports games)] . Sportyvni hry, no. 3(13). pp. 22–33 doi: 10.15391/si.2019-3.036. [in Ukrainian]
  6. Liseyko, K. V., Yatsiv, Ya. M. & Pityn, M. P. (2021). Zmist naukovo obhovorennya rozvitku ihrovikh vidiv sportu v Ukraini v umovakh detsentralizatsiyi [The content of the scientific discussion of the development of game sports in Ukraine in conditions of decentralization]. Naukoviy chasopis NPU imeni M.P.Dragomanova. Seriya № 15. Kyiv, vol. 12 (144) 21, pp. 84–90. [in Ukrainian]
  7. Pavlyuk, I. (2007). Problemi i perspektivi rozvitku handbolu v Ukraini [Problems and prospects of handball development in Ukraine]. Teoriya i metodika fizichnoho vikhovannya i sportu. no. 2, pp. 56–59. [in Ukrainian]
  8. Pavlyuk, I. S. (2012). Orhanizatsiyino-upravlinska sistema khokeyu v Ukraini [Organizational and management system of hockey in Ukraine]. Fizichne vikhovannya, sport i kultura zdorov'ya u suchasnomu suspilstvi. no. 4, pp. 39-43. [in Ukrainian]
  9. Saydakov, P.V. & Kulish, N.M. (2015). Vplyv naybilsh populyarnykh sportyvnykh ihor u vyschyykh navchalnykh zakladakh na rozvytok rukhovoï aktyvnosti studentiv [The influence of the most popular sports games in higher educational institutions on the development of motor activity of students]. Molody vchenyy. no. 5 (20), 4. pp. 173–175. [in Ukrainian]
  10. Stepanyuk, S.I. & Sinchuk, A.V. (2017). Stanovlennya ta rozvitok plyazhnoho handbolu na Khersonshchini [Formation and development of beach handball in the Kherson region]. Stratehichne upravlinnya rozvitkom fizichnoi kulturi i sportu. Kharkiv, pp. 177-180. [in Ukrainian]
  11. Sushko, R.O. (2017). Rozvitok sportivnikh ihor v umovakh hlobalizatsiyi (na materiali basketbolu) [The development of sports games in the conditions of globalization (on the basis of basketball)]: monohrafiya, Kyiv, p. 360. [in Ukrainian]
  12. Tereshchuk, M. V. (2014). Orhanizatsiyino-metodichni zasadi rozvitku holfu v Ukraini [Organizational and methodical principles of golf development in Ukraine] (PhD Thesis), Kyiv: NUFViSU, 21 s. [in Ukrainian]
  13. Liseyko, K., Yatsiv, Ya., Pityn, M. & Hretskiy, O. (2022). Struktura prioritetnikh vidiv sportu v Ivano-Frankivskiy oblasti u 2017-2022 rokakh [The structure of priority sports in the Ivano-Frankivsk region in 2017-2022]. Sportivnyy visnik Pridniprov'ya. no. 3, pp.172–181. DOI: 10.32540/2071-1476-2022-3-172 [in Ukrainian]
  14. Prikhodko, V., Tomenko, O., Matrosov, S. & Chernihivska, S. (2021). Stratehichni problemi derzhavnogo upravlinnya rozvitkom sferi sportu v Ukraini [Strategic problems of state management of the development of sports in Ukraine]. Sportivna nauka ta zdorov'ya lyudini. no. 1(5). pp. 73-83. [in Ukrainian].
  15. Khimenes, Kh. R., Pityn, M. P., Kharchenko-Baranetska, L. L., Hnatchuk, Ya. I. & Stepanyuk S. I. (2020). Ekonomichnyy potentsial kerivnykh orhanizatsiy basketbolu v Yevropi [Economic potential of leading basketball organizations in Europe]. Visnyk Zaporizkoho natsionalnoho universytetu: Fizichne vykhovannya ta sport. Zaporizhzhya, 2020. no. 2. pp. 19–29. [in Ukrainian]